

ДИСКРЕТНИ СТРУКТУРИ I ТЕОРИЯ I

1. $A \subseteq B$.

За множествата A и B , казваме че A е подмножество на B и бележим с $A \subseteq B$ тогава и само тогава, когато всеки елемент от A принадлежи и на B .

2. $A = B$.

За множествата A и B , казваме че A е равно или еквивалентно на B и бележим с $A = B$ тогава и само тогава, когато всеки елемент от A принадлежи и на B ($A \subseteq B$) и обратно – всеки елемент от B принадлежи и на A ($B \subseteq A$).

3. Разбиване на множество.

Нека A е множество и за произволно $i \in I : A_i$ също е множество. Семейството $\{A_i\}_{i \in I}$ наричаме разбиване на A , ако:

- $\forall i \in I : A_i \neq \emptyset, A_i \subseteq A$
- $\forall i, j \in I \wedge i \neq j : A_i \cap A_j = \emptyset$
- $\bigcup_{i \in I} A_i = A$

4. $x \in \bigcup_{i=0}^n A_i$.

Елементът x принадлежи на ОБЕДИНЕНИЕТО на множествата $A_0, A_1, \dots, A_n$, тогава и само тогава, когато x принадлежи на ПОНЕ едно от множествата $A_0, A_1, \dots, A_n$.

5. $x \in \bigcap_{i=0}^n A_i$.

Елементът x принадлежи на СЕЧЕНИЕТО на множествата $A_0, A_1, \dots, A_n$, тогава и само тогава, когато x принадлежи на ВСЯКО едно от множествата $A_0, A_1, \dots, A_n$.

6. $x \in A_0 \times A_1 \times \dots \times A_n$.

Елементът x принадлежи на декартовото произведение на множествата $A_0, A_1, \dots, A_n$, тогава и само тогава, когато съществуват елементи $a_i \in A_i$, за $i = \overline{0, n}$ и $x = (a_0, a_1, \dots, a_n)$ е наредена $n + 1$ -орка.

7. Бинарна релация в A .

n -местна релация в A наричаме всяко подмножество R на декартовото произведение $\underbrace{A \times A \times \dots \times A}_n = A^n$, тоест $R \subseteq A^n$. В частност, ако $n = 2$, релацията R наричаме

бинарна (двуместна) релация и бележим с $R \subseteq A \times A$ или $R \subseteq A^2$.

8. Рефлексивна релация.

Нека R е бинарна релация над множеството $A \neq \emptyset$. Казваме, че R е рефлексивна, ако за произволен елемент $a \in A : (a, a) \in R$.

9. Антирефлексивна релация.

Нека R е бинарна релация над множеството $A \neq \emptyset$. Казваме, че R е антирефлексивна,

ако за произволен елемент $a \in A : (a, a) \notin R$.

10. Симетрична релация.

Нека R е бинарна релация над множеството $A \neq \emptyset$. Казваме, че R е симетрична, ако за всеки два различни елемента $a, b \in A : (a, b) \in R \Rightarrow (b, a) \in R$.

11. Антисиметрична релация.

Нека R е бинарна релация над множеството $A \neq \emptyset$. Казваме, че R е антисиметрична, ако за всеки два произволни елемента $a, b \in A : (a, b) \in R \wedge (b, a) \in R \Rightarrow a = b$.

12. Транзитивна релация.

Нека R е бинарна релация над множеството $A \neq \emptyset$. Казваме, че R е транзитивна, ако за всеки три произволни различни елемента $a, b, c \in A : (a, b) \in R \wedge (b, c) \in R \Rightarrow (a, c) \in R$.

13. Релация на еквивалентност.

Нека R е релация над множеството $A \neq \emptyset$. Казваме, че R е релация на еквивалентност, ако R е едновременно рефлексивна, симетрична и транзитивна.

14. Частична наредба.

Нека R е релация над множеството $A \neq \emptyset$. Казваме, че R е частична наредба, ако R е едновременно рефлексивна, антисиметрична и транзитивна.

15. Инективно изображение (Инекция).

Нека $f : A \longrightarrow B$. Казваме, че функцията f е инективна (инекция), ако образите на всеки два различни елемента $a, b \in A$ са различни, тоест $\forall a \neq b : f(a) \neq f(b)$.

16. Сюрективно изображение (Сюрекция).

Нека $f : A \longrightarrow B$. Казваме, че функцията f е сюрективна (сюрекция), ако за всеки елемент $b \in B$ съществува елемент $a \in A$, за който $f(a) = b$.

17. Биекция.

Нека $f : A \longrightarrow B$. Казваме, че функцията f е биекция, ако f е едновременно инекция и сюрекция. В този случай казваме, че f е функция на взаимно еднозначно съответствие.

18. Изброимо множество.

Всяко крайно множество, както и всяко безкрайно множество, от което съществува биекция в множеството на естествените числа е изброимо.

19. Най-много изброимо множество.

Казваме, че множеството A е най-много изброимо, ако A е крайно или ако A е изброимо.

20. Крайно множество и брой на елементите му.

Множеството A е крайно, ако $A = \emptyset$ или $\exists n \in \mathbb{N}, n \geq 1$ и биекция $f : A \longrightarrow I_n$. Ако $A = \emptyset$, то $|A| = 0$, в противен случай естественото число $n = |A|$ наричаме брой на елементите на множеството A .

21. Клас на еквивалентност породен от елемент.

Нека A е непразно множество и R е релация на еквивалентност в A . Клас на еквивалентност относно R , съдържащ елемента a се нарича следното множество:
 $[a]_R = \{b \mid b \in A \wedge bRa\}$

22. Твърденията за класовете на еквивалентност, свързани с това дали елементите са в релация или не.
Нека R е релация на еквивалентност в A . Тогава за всеки два елемента $a, b \in A$ е изпълнено:
- ако aRb , то $[a]_R = [b]_R$
  - ако $a \not R b$, то $[a]_R \cap [b]_R = \emptyset$
23. Верига в частично наредено множество.
Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество (ч.н.м.) и $B \subseteq A$. Казваме, че B е ВЕРИГА (линейно наредено множество), ако за всеки два елемента $a, b \in B$ е изпълненот, че a и b са СРАВНИМИ относно R .
24. Антиверига в частично наредено множество.
Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество (ч.н.м.) и $B \subseteq A$. Казваме, че B е АНТИВЕРИГА, ако за всеки два различни елемента $a, b \in B$ е изпълненот, че a и b са НЕСРАВНИМИ относно R . Важно е да се отбележи, че елементите a и b са различни, тъй като все пак са несравними.
25. Най-малък елемент на частично наредено множество.
Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество (ч.н.м.). Казваме, че елементът $a \in A$ е най-малък, тогава и само тогава, когато за всеки елемент $b \in A$ е изпълнено $a \leq b$.
26. Най-голям елемент на частично наредено множество.
Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество (ч.н.м.). Казваме, че елементът $a \in A$ е най-голям, тогава и само тогава, когато за всеки елемент $b \in A$ е изпълнено $a \geq b$.
27. Минимален елемент на частично наредено множество.
Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество (ч.н.м.). Казваме, че елементът $a \in A$ е минимален, тогава и само тогава, когато НЕ съществува елемент $b \in B$, такъв че $b < a$.
28. Максимален елемент на частично наредено множество.
Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество (ч.н.м.). Казваме, че елементът $a \in A$ е максимален, тогава и само тогава, когато НЕ съществува елемент $b \in B$, такъв че $b > a$.
29. Свойства на изброимите множества.
- Едно множество е изброим, ако елементите му могат да се подредят в крайна или безкрайна редица без повторения;
  - Ако A е най-много изброимо множество и A НЕ е крайно, то A е изброимо;
  - Ако A е изброимо множество, то $A \times A = A^2$ също е изброимо множество;
  - Декартовото произведение $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$, както и множеството на рационалните числа $\mathbb{Q}$ са изброими множества, но множеството на реалните числа $\mathbb{R}$ и множеството $2^{\mathbb{N}}$ не са изброими множества.
30. Свойства на най-много изброимите множества.
- Едно множество е най-много изброимо (НМИ) тогава и само тогава когато е празно или елементите му могат да се подредят в безкрайна редица, в която може да има и повторения;
  - Ако едно множество B е НМИ и $A \subseteq B$, то множеството A също е НМИ. Казано по друг начин – всяко подмножество на НМИ множество е НМИ множество;

- Обединението на всяка крайна или безкрайна редица от НМИ множества е НМИ множество. Тоест НМИ множества са затворени относно операцията обединение.

31. Твърдението за съществуване на минимален/максимален елемент.

Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество (ч.н.м.) и A е крайно множество. Тогава A притежава минимален и максимален елемент.

32. Твърденията за топологична сортировка (влагане на частично наредено множество в линейно наредено множество).

Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество и A е крайно множество. Тогава съществува продължение R_1 на R , такова че $\langle A, R_1 \rangle$ е линейно частично наредено множество.

33. Максимална верига/антиверига.

Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество и S е негова верига/антиверига. Казваме, че S е максимална верига/антиверига, ако за всяка друга верига/антиверига S' на A е изпълнено: $|S| \geq |S'|$.

34. Верижно/антиверижно разбиване.

Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество. Една фамилия $A_1, A_2, \dots, A_n$ от подмножества на A ще наричаме верижно/антиверижно разбиване, ако са изпълнени условията:

- $A_1, A_2, \dots, A_n$ е разбиване на A ;
- $A_1, A_2, \dots, A_n$ са вериги/антивериги.

35. Минимално/максимално верижно/антиверижно разбиване.

Нека $\langle A, R \rangle$ е частично наредено множество. Една фамилия $S = \{A_1, A_2, \dots, A_n\}$ от подмножества на A ще наричаме минимално/максимално верижно/антиверижно разбиване, ако са изпълнени условията:

- $A_1, A_2, \dots, A_n$ е разбиване на A ;
- За всяко верижно/антиверижно разбиване S' на A имаме $|S| \leq_{\geq} |S'|$.

36. Теорема на Робърт Дилуорт.

Нека R е частична наредба в краното множество A . Нека C е минимално верижно разбиване на A , а S е максимална антиверига на R . Тогава $|S| = |C|$.